

การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ สำหรับนักเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร
DEVELOPMENT OF THAI TO MAGADHA TRANSLATION LEARNING PACKAGE
FOR STUDENTS IN PALI SECTION OF PHRA PARIYATTIDHAMMA SCHOOL
AT WAT SAM PHRAYA BANGKOK METROPOLITAN

¹พระมหาอุดร อุตฺโตโร (มากดี) PhramahaUdorn Uttaro (Makdee)

²สมชัย ศรีนอก Somchai Srinok ³นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ Niwes Wongsuwan

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Udon921@gmail.com

Article Received: March 14, 2025. Revised: March 27, 2025. Accepted: March 29, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา โดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนการวิจัยเชิงทดลองเก็บข้อมูลจากนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา 45 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสอบวัดผลชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ (1) การจัดการเรียนการสอน ควรเน้นการศึกษาภาษาบาลี ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย มีครูที่มีความรู้และทัศนคติที่ดี พร้อมด้วยอุปกรณ์และสถานที่เรียนที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน (2) ปัญหาที่พบ เนื้อหาที่มากและซับซ้อน การเน้นการจำและการแปล ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจลึกซึ้ง ครูบางรูปขาดความพร้อม การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนไม่ทันสมัย เวลาการเรียนไม่สม่ำเสมอ และขาดแคลนงบประมาณ จำเป็นต้องเน้นทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน และการคิดวิเคราะห์ (3) ความต้องการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้ ควรปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยและเข้าใจง่าย พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและคู่มือการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ พร้อมทั้งวัดผลประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน 2) ผลการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร พบว่า การออกแบบและพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ (1) เนื้อหาชุดส่งเสริมการเรียนรู้ ถูกจัดเตรียม

อย่างเหมาะสมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทักษะในการแปลภาษาไทยเป็นมคธ พร้อมสื่อเสริมการเรียนรู้ เช่น ภาพประกอบและวิดีโอ (2) การจัดรูปเล่ม มีการเลือกใช้ขนาด A5 หรือ B5 เพื่อความสะดวกในการพกพา ออกแบบปกและหน้าในให้สวยงาม ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย และใช้เทคนิคการเย็บเล่มที่ทนทาน (3) การประเมินชุดส่งเสริมการเรียนรู้ มีการวัดผลที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการแปล โดยใช้เครื่องมือและคำถามที่เหมาะสม ส่วนชุดส่งเสริมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 67.00/88.15 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ 80/80 ช่วยพัฒนาทักษะการแปล ความเข้าใจความหมาย และการใช้โครงสร้างภาษาอย่างถูกต้อง ได้รับการตอบรับที่ดีจากนักเรียนและครูผู้สอน เนื้อหาชัดเจน มีการฝึกปฏิบัติที่เน้นการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง นำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันและงานอาชีพ และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนา, การเรียนรู้, บาลี, วิชาแปลไทยเป็นมคธ, วัด

Abstract

This research aimed 1) to study the status, problems, and needs of developing the Thai to Magadha translation learning package for students in Pali section of PhraPariyattidhamma school at Wat Sam Phraya, Bangkok, 2) to develop the Thai to Magadha translation learning package, and 3) to evaluate the satisfaction of the Thai to Magadha translation learning package for students in Pali section of PhraPariyattidhamma school at Wat Sam Phraya, Bangkok. The research methodology was a research and development project. The qualitative research collected data from 10 qualified persons. The research instrument used was a semi-structured interview and analyzed the qualitative data. The experimental research collected data from 45 Pali students of Wat Sam Phraya. The research instruments used were an evaluation test for the Thai to Magadha translation learning package and a satisfaction questionnaire. The statistics used in this research were percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that 1) The problems and needs of developing the Thai to Magadha translation learning package of the Pali Studies School, Wat Sam Phraya, Bangkok, consisted of 3 main parts: (1) Teaching and learning management should focus on studying the Pali language, updating the content to be up-to-date, having teachers with knowledge and good attitudes, along with appropriate equipment and learning locations, using modern technology and teaching media to increase teaching and learning efficiency. (2) The problems found were that the content was too much and complicated, the emphasis on memorization and translation caused students to not understand deeply, some teachers were not ready, the use of technology and teaching media was not up-to-date, the learning time was not consistent, and there was a lack of budget. It was necessary to focus on listening, speaking, reading, writing, and analytical thinking skills. (3) The needs of developing a learning promotion

package should improve the curriculum content to be up-to-date and easy to understand, developing teaching media and teaching manuals, using technology, and creating an interesting learning atmosphere, and measure and evaluate regularly to improve teaching and learning. 2) The results of developing a learning promotion package for the Thai to Magadha translation course of Pali section of PhraPariyattidhamma school at Wat Sam Phraya, Bangkok, found that the design and development of the learning promotion package for the Thai to Magadha translation course consisting of 3 main parts: (1) The learning promotion content was appropriately prepared to enhance understanding and skills in Thai to Magadha translation, with learning enhancement media such as illustrations and videos. (2) Book format: A5 or B5 size was selected for easy portability, with attractive cover and inside pages designed, with easy-to-read fonts, and durable binding techniques. (3) The evaluation of the learning promotion package covered knowledge, understanding, and translation skills, using appropriate tools and questions. The learning promotion package had an efficiency score of 67.00/88.15, which was higher than the 80/80 criterion. It helped to develop translation skills, understanding meaning, and using language structures correctly. It had been well-received by students and teachers. The content was clear, with practice that emphasized the use of language in real situations and could be applied in daily life and professional work. 3) The satisfaction evaluation result of the Thai to Magadha translation promotion package of the Pali section of PhraPariyattidhamma school, Bangkok showed the highest level of student satisfaction.

Keywords: Development, Learning, Pali, Thai to Magadha Translation, Temples

บทนำ

การศึกษาในสมัยของพระพุทธเจ้าเป็นการศึกษาหลักธรรมอันเป็นคำสอนของพุทธศาสนาที่รวมเรียกว่า “พระธรรมวินัย” หากนำมาจัดเป็นประเภทแล้ว ท่านแยกไว้ถึง 9 ประเภท เรียกว่า “นวัคคัสตฤคศาสตร์” (แก้ว ชิตตะขพบ, 2552) ภาษาบาลีเป็นภาษาที่ใช้จารึกคำสอนในพระพุทธศาสนา มีบทวิเคราะห์ว่า พุทธวจน ปาเลตติ ปาลี (ภาษา) อันว่าภาษาใด ย่อมรักษาไว้ซึ่งพระพุทธวจนะ เพราะเหตุนั้น อันว่าภาษานั้น ชื่อว่า บาลี แปลว่า ภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธวจนะพระพุทธเจ้า ทรงวางแผนการศึกษาปริยัติธรรมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อการปริยัติธรรมและการปฏิบัติดำเนินไปควบคู่กันย่อมได้รับผลปฏิเวธธรรมอย่างแน่นอน (พระมหาอุดร อุตตโร, 2557)

การศึกษาพระปริยัติศึกษาแผนกบาลีนี้ นับตั้งแต่ยุคอดีตเป็นต้นมา ต่างก็ถือเอาเป็นการธุระที่จะต้องส่งเสริมทำนุบำรุงพระปริยัติศึกษา คณะสงฆ์ของประเทศไทยได้ดำเนินการจัดการศึกษาเรื่อยมาเป็นลำดับมีระบบการและระเบียบการอันเกี่ยวข้องกับการศึกษาที่รัดกุม มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบุคลากรของพระศาสนา เพื่อรับใช้พระศาสนา (พระธรรมปัญญาภรณ์ (สุชาติ ธรรมรัตน์) (2549) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจึงถือได้ว่าเป็นบันไดขั้นต้นแห่งการยังพระพุทธศาสนาให้งอกงาม จึงได้ชื่อว่าเป็นภาษาที่รักษา

หลักสูตรวินัยของพระพุทธศาสนาไว้ได้อย่างสมบูรณ์ถ้าหากพระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา และอื่นๆ ซึ่งเป็นภาษาบาลีถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครศึกษาเล่าเรียน การศึกษาพระธรรมวินัยก็มิมีโอกาสที่จะคลาดเคลื่อนผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ และเมื่อการศึกษาเกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อน ก็จะเป็นเหตุให้พระศาสนาเสื่อมสูญไป (พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญฺโญ) (2545) ปัจจุบัน สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาภาษาบาลีของคณะสงฆ์ไทย เป็นหน่วยงานภายใต้การดูแลของมหาเถรสมาคมซึ่งอยู่ในความอุปถัมภ์ของรัฐบาล ดูแลรับผิดชอบการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีระดับชาติ และกำหนดเปลี่ยนแปลงการใช้คัมภีร์เรียนในหลักสูตรเปรียญธรรม 1-9 ให้เหมาะสมกับชั้นเรียนของแต่ละประโยค รวมทั้งการจัดสอบประเมินผลการศึกษาบาลีระดับชาติ โดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้รับสนองงานภายใต้การกำกับดูแลของมหาเถรสมาคม

สำนักเรียนวัดสามพระยา หรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี ภายใต้การกำกับดูแลของมหาเถรสมาคม ก่อตั้งขึ้นในสมัยเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธมฺหาเถร ป.ธ.9) ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีคุณภาพ โดยในปัจจุบัน พระพรหมติลกเจ้าอาวาสวัดสามพระยา ได้ทุ่มเทให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาบาลี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่พระภิกษุสามเณร การศึกษาภาษาบาลีที่สำนักเรียนวัดสามพระยานั้นได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ แต่ก็เต็มไปด้วยความท้าทาย เนื่องจากเกณฑ์การสอบเปรียญธรรมที่สูง ทำให้ผู้เรียนจำนวนมากเลือกหันไปศึกษาสายสามัญแทน แม้ว่าการศึกษาพระปริยัติธรรมจะมีผลรับรองที่เทียบเท่ากับการศึกษาสายสามัญ แต่การสนับสนุนจากผู้ปกครองมักเน้นไปที่สายสามัญมากกว่า ในบริบทเช่นนี้ การพัฒนาการศึกษาฝ่ายสงฆ์จึงมีความสำคัญยิ่งเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และคุณธรรมสูง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ ตามแนวทางที่พระราชดำรัสของรัชกาลที่ 7 ได้แสดงไว้ ความสำเร็จในด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมจะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสังคมที่มีคุณภาพและยั่งยืนในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีตลอดถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย การวิจัยและพัฒนา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ศึกษาจากเอกสารวิชาการ บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปในด้านต่างๆ รวมทั้งการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี 2) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง 4) วิเคราะห์ปัญหาของการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ 5) วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร เป็นการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการออกแบบชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ ดังนี้ 1) ออกแบบ (ร่าง) ชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ การพัฒนาร่างชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสังเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำแบบสังเคราะห์ (ร่าง) ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข จากการออกแบบชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา ผู้วิจัยได้ (ร่าง) ชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ จำนวน 9 ชุด มีเนื้อหาดังนี้ ชุดที่ 1 กล่าวด้วยเสพและไม่เสพพาลและบัณฑิต ชุดที่ 2 เรื่องกล่าวด้วยการบูชา ชุดที่ 3 เรื่องกล่าวด้วยความเป็นผู้มีบุญอันทำไว้ในก่อน ชุดที่ 4 เรื่องกล่าวด้วยศิลปะ ชุดที่ 5 เรื่องกล่าวด้วยวินัย ชุดที่ 6 เรื่องกล่าวด้วยวาจาเป็นสุภาษิต ชุดที่ 7 เรื่องกล่าวด้วยการบำรุงมารดาบิดา ชุดที่ 8 เรื่องกล่าวด้วยการสงเคราะห์บุตรและภริยา และชุดที่ 9 เรื่องกล่าวด้วยการงานไม่อาภูล 2) การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ ตรวจสอบคุณภาพของการใช้ชุดส่งเสริมการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและตรวจสอบ ความสอดคล้องของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ 7 รูป/คน 3) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขชุดส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง “การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร”ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 4) ชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธเสร็จสมบูรณ์พร้อมนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจัดทำชุดส่งเสริมการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับนักเรียนสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ นักเรียนพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา แม่ชี ป.ธ.7 ปีการศึกษา 2567 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธ พบว่า การศึกษาของพระสงฆ์ในสมัยพุทธกาลซึ่งเน้นการใช้ภาษาบาลีในการรักษาพระธรรมวินัย ใช้การสอนที่บอกต่อกันมา ในปัจจุบันการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เพื่อเข้าถึงคำสอนของพระพุทธเจ้า ปัญหาของการเรียนบาลี คือ

เนื้อหาดีมาก เน้นการจำและการแปลมากกว่าการเข้าใจและการประยุกต์ใช้ ความต้องการในการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอสำหรับนักเรียนจะเน้นการปรับปรุงชุดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เสริมสร้างความน่าสนใจในการสอน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน

2. การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ พบว่า กำหนดเป้าหมายชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ ออกแบบชุดส่งเสริมการเรียนรู้ เนื้อหาเน้นการเสริมสร้างความเข้าใจและทักษะในการแปลภาษาไทยเป็นมคอ การจัดรูปแบบเหมาะสำหรับการเรียนการสอน ตามขั้นตอนที่ชัดเจน นำชุดส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้จากการพัฒนานำไปลองใช้จริง ประสิทธิภาพของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 67.00/88.15 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ 80/80

3. การประเมินความพึงพอใจของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ การคิดวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดได้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.84 พิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อเทคนิคและวิธีการสอนของผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เนื้อหา ภาษา รูปแบบชุดส่งเสริมการเรียนรู้ เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน และครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมากที่สุดและข้ออันดับสุดท้ายคือบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศาภาพ ปัญหา และความต้องการชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ พบว่า การจัดการเรียนการสอนในแผนกบาลีเน้นการจำและการแปลมากกว่าการเข้าใจและการประยุกต์ใช้ การสื่อสารและการสอนที่ซับซ้อน ทั้งนี้เพราะเนื้อหาของหนังสือหรือตำราที่ใช้สอนในเล่มมีมากทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจและจดจำได้หมด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเมธี อิริยวสี (พิมพ์สระเกษ) (2565) ที่พบว่า ปัญหาการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี หลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัยยังใช้สำนวนที่ยากต่อการเข้าใจของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน หนังสือตำราที่ยังขาดแคลน

2. ผลการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ พบว่า เน้นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยและเข้าใจง่าย พัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน เพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคู่มือการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเสริมสร้างความน่าสนใจในการสอน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทั้งนี้เพราะการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น วิดีโอการสอน แผนภาพ และแอปพลิเคชันการเรียนรู้ จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีรัตนวิมล (วีรภัทร รตนบุญ) (2564) ที่พบว่า พัฒนาดำเนินการให้เรียนรู้ได้ง่าย พัฒนาสื่อการสอนให้พร้อม จัดหาหนังสือหลักสูตรให้พร้อม มีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน พัฒนาสื่อการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และมีการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยในการสอน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคอ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะผู้สอนสามารถอธิบายเนื้อหาและวิธีการแปลได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย การเรียนการสอนยังมีการปรับใช้เทคนิคที่ทันสมัยและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระ

มหาอนุพันธ์ อานนทเมธี (พรมชาติ) (2566) ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยประยุกต์แนวคิดชุมชนเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร สรุปลงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย UDORN MODEL

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย UDORN MODEL มีอธิบายดังนี้
การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ส่วนซ้อนกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้
วงในสุด คือ สิ่งที่ผู้วิจัยได้ตั้งเป้าประสงค์ไว้เป็นข้อค้นพบที่ได้จากวิจัย ชื่อว่า “การพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นมคธสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร”

วงที่สอง คือ ข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีวัดสามพระยา ที่เป็นส่วนประกอบขององค์ความรู้เพื่อการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนครแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักสูตร 2) ครูผู้สอน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) สื่อการเรียนการสอน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) การวัดผลประเมินผล

วงที่สาม คือ ข้อค้นพบชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนครสำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีวัดสามพระยา 9 ชุดส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนของครู 6 ด้านหรือแปลความได้ว่า ครูพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของสำนักเรียนวัดสามพระยา จะจัดการเรียนการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพ ต้องชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนคร 9 ชุดส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นสำคัญ

รายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาชุดส่งเสริมการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนคร ต้องแสดงองค์ประกอบของชุดส่งเสริมการเรียนรู้ 3 ด้าน ให้เห็นไว้อย่างชัดเจน ตามหลักการ ทฤษฎี จึงได้นำมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองโดยใช้ชื่อว่า “UDORN MODEL”

U (Understanding Myself) = เข้าใจตนเอง

D (Dream Teams) = การทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข

O (Organizing Management) = การจัดการเรียนการสอนวิชาแปลไทยเป็นนคร

R (Relative virtues) = ภูมิสัมพันธให้เกิดประสิทธิผลเชิงประจักษ์

N (Normal ability) = ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมและเป็นระบบ ควรดำเนินการดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ควรจัดทำหลักสูตรที่เชื่อมโยงไวยากรณ์ ศัพท์ และโครงสร้างประโยคให้สอดคล้องกันเพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการสอนที่มีลำดับขั้นตอนชัดเจน จัดเรียงเนื้อหาตามระดับความยากง่ายและมีการทบทวนปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ 2) การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ควรสร้างเครือข่ายผู้สอนภาษาบาลีเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี พัฒนาการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างห้องเรียนและออนไลน์ รวมถึงออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้ 3) การประเมินผลที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ควรพัฒนาเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงผ่านชิ้นงานที่สะท้อนการประยุกต์ใช้ภาษาบาลี พร้อมใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างรวดเร็วและแม่นยำ

1.2 ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่บูรณาการสื่อดิจิทัลควบคู่กับหนังสือเรียนที่เข้าใจง่าย พร้อมตัวอย่างการแปลและกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 2) ควรผลิตแบบฝึกหัดที่มีความหลากหลาย รวมถึงพัฒนาแอปพลิเคชัน วิดีโอการสอน และพอดแคสต์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดสัมมนาและอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูผู้สอนก็เป็นอีกแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้ครูสามารถใช้สื่อเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ควรส่งเสริมการนำสื่อที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในบริบทที่หลากหลาย พร้อมทั้งสนับสนุนการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อการสอน เพื่อให้สามารถพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่และสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.3 ในการประเมินผลและปรับปรุง ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การนำเสนอผลงาน และการประเมินแบบพหุประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง 2) การรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นอีกแนวทางสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อระบุจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา พร้อมทั้งจัดเวิร์กช็อปหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนา โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วม เพื่อให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานทางการศึกษา 3) การติดตามผลหลังการปรับปรุงเป็นขั้นตอนที่ไม่ควรมองข้ามเนื่องจากจะช่วยให้สามารถประเมินผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนการสอนการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนคร สำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการใช้สื่อดิจิทัลการเรียนการสอนการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนคร สำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายครูผู้สอนการเรียนการสอนการเรียนรู้วิชาแปลไทยเป็นนคร สำหรับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

เอกสารอ้างอิง

- แก้ว ชิตตะขบ. (2552). ภูมิวัฒนธรรมศึกษาขั้นตรี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2545). การคณะสงฆ์และการพระศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปัญญาภรณ์ (สุชาติ ธรรมรัตน์). (2549). ประวัติความเป็นมาของสำนักเรียนวัดปากน้ำ พุทธศักราช 2549. กรุงเทพมหานคร: สตาร์กรุ๊ป (1994).
- พระมหาเมธี อิริยวสี (พิมพ์สระเกษ). (2565). รูปแบบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 11. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอนุพันธ์ อานนทเมธี (พรมชาติ). (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดชุมชนเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดขอนแก่น. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอุดร อุตโตโร. (2557). สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีตามหลักกัลยาณมิตร. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระศรีรัตนวิมล (วีรภัทร รตนปญโญ). (2564). กลยุทธ์การบริหารจัดการสำนักศาสนศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่มีผลงานดีเด่นของคณะสงฆ์จังหวัดสมุทรปราการ. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.